

МИ АГНОСТИКИ

У попередніх розділах ви дещо дізналися про алкоголізм. Сподіваємося, що ми чітко показали різницю між алкоголіком і неалкоголіком. Якщо виявиться, що навіть коли ви щиро бажаєте, ви не можете зовсім перестати пити, або коли п'єте ви слабо контролюєте кількість випитого, то ви, ймовірно, алкоголік. Якщо це так, то ви, можливо, страждаєте від хвороби, яку можна подолати лише духовним переживанням.

Для того, хто почуває себе атеїстом чи агностиком, таке переживання здається неможливим, але далі залишатися таким означає катастрофу, особливо якщо він алкоголік безнадійного типу. Не завжди легко опинитися перед вибором: бути приреченим на алкогольну смерть чи жити на духовних засадах.

Але це й не так складно. Близько половини нашої початкової спільноти були саме такого типу. Спочатку деякі з нас намагалися уникнути цього питання, безнадійно сподіваючись, що ми не є справжніми алкоголіками. Але незабаром ми мусили визнати той факт, що нам необхідно знайти духовну основу життя – а інакше, можливо, так само буде і з вами. Але не журіться, десь приблизно половина з нас думали, що ми були атеїстами чи агностиками. Наш досвід показує, що вам не слід бути збентеженими.

Якщо б звичайного морального кодексу чи кращої філософії життя було достатньо для подолання алкоголізму, то багато з нас давно би одужали. Але ми побачили, що такі кодекси і філософії не врятували нас, як би ми не старалися. Ми могли бажати бути моральними, ми могли бажати знайти заспокоєння у філософії, насправді ми могли прагнути до цих речей з усією нашою міццю, але нам не вистачало потрібної сили. Наших людських ресурсів, керованих силою волі, було недостатньо;

вони повністю вичерпали себе.

Нашою дилемою був брак сили. Ми мусили знайти силу, за допомогою якої ми могли б жити, і нею мусила стати *Сила, могутніша за нас самих*. Очевидно. Але де і як нам знайти цю Силу?

Саме про це наша книга. Її головна мета — допомогти вам знайти Силу, вищу за вас самих, яка вирішить вашу проблему. Це означає, що ми написали книгу, яка, на наш погляд, є і духовною, і моральною. І це, звичайно, означає, що ми будемо говорити про Бога. Тут складність виникає з агностиками. Часто, говорячи з новачком про його алкогольні проблеми та пояснюючи про наше Товариство, ми спостерігаємо в ньому зростаючу надію. Але його обличчя змінюється, коли ми говоримо про духовні справи, особливо, коли ми згадуємо про Бога, бо ми знов підняли питання, яке, як наш новачок думав, він акуратно уникнув або й зовсім проігнорував.

Нам зрозумілі його почуття. Ми поділяли його щирий сумнів і упередження. Дехто з нас був крайнє антирелігійним. Для інших слово «Бог» асоціювалося з певним поняттям про Нього, яке хтось намагався нав'язати їм в дитинстві. Мабуть ми відкинули саме цю концепцію, тому, що вона здавалась нам неадекватною. Разом з цим відторгненням, ми уявляли, що повністю покинули ідею Бога. Нас непокоїла думка, що віра і залежність від Сили, вищої за нас, були дещо слабкими, навіть боягузливими. З глибоким скептицизмом ми дивилися на цей світ войовничих людей, войовничих теологічних систем і незрозумілого лиха. Ми з підозрою дивилися на багатьох людей які стверджували, що вони набожні. Як могла Найвища Істота мати будь-що спільне з цим усім? І хто, у будь-якому разі, міг би збагнути Найвищу Істоту? Але в інші моменти, зачаровані зоряним небом, ми ловили себе на думці: «Хто ж тоді створив усе це?» Але почуття благоговіння і подиву, яке ми відчували, було короткочасним і швидко минало.

Так, ті з нас, хто був агностично настроєний, мали такі думки і переживання. Тому поспішаємо заспокоїти вас. Ми побачили, що як тільки змогли відкинути упередження і виразити хоча б готовність повірити у Силу, вищу за себе, ми почали отримувати

ти результати, навіть якщо ніхто з нас не міг повністю визначити чи збагнути ту Силу, якою є Бог.

Ми відчували велике полегшення, коли зрозуміли, що нам немає потреби приймати чиюсь концепцію Бога. Наша власна концепція, якою б неадекватною вона не була, була достатньою, щоб наблизитися і здійснити контакт з Ним. Як тільки ми припустили можливість існування Творчого Розуму, Духу Всесвіту, який лежить в основі всього, нами почав оволодівати новий сенс влади і керівництва, при умові, що ми робили й інші прості кроки. Ми побачили, що Бог не ставить надто важких умов для тих, хто шукає Його. Для нас Царство Духа є широким, просторим і доступним для всіх; воно нікого не виключає і не є неприступним для тих, хто наполегливо шукає. Ми віримо, що воно відкрите всім людям.

Отже, коли ми говоримо з вами про Бога, ми маємо на увазі вашу власну концепцію Бога. Це саме стосується й інших духовних термінів, що містяться у цій книзі. Не дайте будь якому своєму упередженню проти духовних термінів стримати вас від щирого запитання, що вони значать для вас. На перших порах це все, що потрібно для початку духовного росту, для встановлення першого свідомого зв'язку з Богом, як ми Його розуміємо. Згодом виявилось, що ми приймали багато таких речей, які на той час здавалися цілком недосяжними. Це було зростання, а якщо ми хотіли зростати, то ми мушили з чогось починати. Отже, ми скористалися своєю власною концепцією, якою б обмеженою вона не була.

Нам треба було задати собі лише одне коротке запитання. «Чи тепер я вірю, або навіть бажаю вірити, що існує Сила, вища за мене?» Як тільки людина може сказати, що вірить або бажає вірити, ми наполегливо запевняємо її, що вона на вірному шляху. Нами не раз було доведено, що на цьому простому наріжному камені можна побудувати надзвичайно ефективну духовну структуру.*

Для нас це було надзвичайно доброю новиною, бо ми вважали, що не можемо скористатися духовними принципами, якщо

* Просимо обов'язково прочитати Додаток II про «Духовне переживання»

не приймемо на віру багато речей, у які, важко було повірити. Коли люди представляли нам свої духовні підходи, як часто ми усі говорили: «Я хотів би мати те, що має той чоловік. Я впевнений, це працювало би, якби я тільки міг вірити так, як він. Але я не можу прийняти, як безумовно правдиві, багато пунктів віри, які є такими простими для нього». Отже, було втішним дізнатися, що ми можемо почати з простішого рівня.

Крім надуманої нездатності прийняти багато речей на віру, ми часто опинялися в полоні впертості, вразливості і безпідставної упередженості. Багато з нас були такими вразливими, що навіть випадкова згадка про духовні речі викликала у нас сильну протидію. Треба було позбутися такого способу мислення. Хоча дехто з нас чинив опір, в цілому було неважко відкинути такі почуття. Зіткнувшись з алкогольним руйнуванням, ми швидко ставали такими ж відкритими щодо духовних справ, якими намагалися бути і в інших питаннях. В цьому плані алкоголь був надзвичайно переконливим. Нарешті він загнав нас в стан розсудливості. Інколи це був виснажливий процес; ми сподіваємося, що більше ніхто не буде упередженим так довго, як були деякі з нас.

Читач все ще може запитати, чому він повинен вірити у Силу, вищу за нього. Ми вважаємо, що для цього є вагомі причини. Давайте розглянемо деякі з них.

Сучасна практична людина вимагає фактів і результатів. Однак, двадцяте століття охоче приймає різноманітні теорії, за умови, що вони міцно базуються на фактах. Наприклад, у нас є багато теорій про електрику. Всі вірять в них без всякого сумніву. Звідки таке охоче прийняття? Просто тому, що неможливо пояснити те, що ми бачимо, відчуваємо, скеровуємо і використовуємо без раціонального припущення як відправної точки.

У наш час усі вірять у безліч припущень, які мають добрі підстави, але не мають бездоганних наочних доказів. А хіба наука не доводить, що наочний доказ є найслабшим? При вивченні матеріального світу постійно виявляється, що зовнішній вигляд зовсім не розкриває внутрішньої суті. Проілюструємо це:

Звичайний сталевий брусок являє собою безліч електронів,

які обертаються один навколо другого з неймовірною швидкістю. Ці крихітні тільця підпорядковані чітким законам, які діють в цілому матеріальному світі. Так нам говорить наука. І в нас не має підстав сумніватися в цьому. Однак, коли висувається досконало логічне припущення, що в основі матеріального світу і життя, які ми бачимо, лежить Всемогутній, Скеруючий, Творчий Розум, то тут відразу з'являється наша хибна риса, і ми наполегливо починаємо переконувати себе, що це не так. Ми читаємо товстезні книги та захоплюємось пустопорожніми аргументами, думаючи, що віримо в те, що цьому Всесвіту не потрібен Бог для його пояснення. Якби наші твердження були вірними, то з них би логічно виходило, що життя виникло з нічого, не має жодного значення і нікуди не прямує.

Замість того, щоб вважати себе розумними представниками, провідниками Божого завжди прогресуючого Творіння, ми, агностики і атеїсти, вирішили повірити, що наш людський розум є останнім словом, альфою і омегою, початком і кінцем усього. Досить зарозуміло з нашого боку, чи не так?

Ми, ті, хто вже пройшов цим сумнівним шляхом, благаємо вас відкинути упередженість навіть щодо організованої релігії. Ми дізналися, що якими б не були слабкості людей з різних віровизнань, ці віровизнання дали ціль і напрямок мільйонам. Віруючі люди мають логічне поняття про те, що являє собою життя. Насправді, у нас не було жодного розумного поняття. Ми забавлялися, цинічно розбираючи духовні вірування і звичаї, в той час, як ми могли б побачити, що багато духовно-настроєних людей всіх рас, кольорів і переконань проявляли таку міру стабільності, щастя і користі, до якої нам слід було прагнути самим.

Натомість, ми дивилися на людські вади цих людей і часом використовували їх недоліки, як підставу для загального засудження. Ми говорили про нетерпимість, а самі були нетерпимими. Ми не помічали реальності і краси лісу через потворність деяких дерев. Ми ніколи не приділяли належної уваги духовній стороні життя.

У наших особистих історіях ви знайдете багато різних способів, за допомогою яких кожний оповідач наближається до Сили,

могутнішої за нього, і усвідомлює її. Здається, не має особливого значення, чи ми погоджуємося з тим чи з іншим підходом чи поняттям. Досвід навчив нас, що для нашої користі, це є речі про які не слід турбуватися. Це є питання які кожний вирішує сам для себе.

Однак, в одному ці люди на диво одностайні. Кожен з них отримав доступ до Сили могутнішої за себе, і вірить в неї. У кожному випадку ця Сила здійснила чудо, неможливе для людських зусиль. Як сказав відомий американський державний діяч: «Давайте звернемося до фактів».

Ось тисячі справді мирських чоловіків і жінок. Вони категорично заявляють, що після того, як вони повірили у Силу, вищу за себе, прийняли певне ставлення щодо Неї і зробили деякі прості речі, у їх способі життя і мисленні відбулися революційні зміни. Перед загрозою краху і відчаю, перед загрозою повного занепаду їх людських ресурсів, вони побачили, що нова сила, спокій, щастя і відчуття напрямку в житті влилися в них. Це трапилося незабаром після того, як вони щиро виконали кілька простих вимог. Будучи в минулому розгубленими і сплутаними уявною нікчемністю свого існування, вони виявляють головні причини своїх життєвих труднощів. Не торкаючись проблеми пиття, вони розповідають, чому життя було таким незадовільним. Вони показують, як ця переміна прийшла до них. Коли сотні людей можуть заявити, що усвідомлення Присутності Бога є сьогодні найважливішим фактом їхнього життя, то це демонструє вагому причину того, чому потрібна віра.

Наш світ за минуле століття досяг більшого матеріального прогресу, ніж за всі попередні тисячоліття. Причина відома майже кожному. Дослідники стародавньої історії говорять нам, що інтелект людей в минулі часи був на тому самому рівні як і найкращий сьогодні. Однак, у стародавні часи матеріальний прогрес був нестерпно повільним. Дух сучасного наукового пошуку, дослідження та винаходу був майже невідомим. У матеріальній сфері розум людини був скований забобонами, традиціями і всілякими сталими поняттями. Дехто з сучасників Колумба вважав абсурдною думку про те, що земля кругла. Інші готові були стратити Галілея за його астрономічну ересь.

Ми запитували себе: Хіба дехто з нас не такий же упереджений і нерозсудливий щодо духовної сфери, як стародавні люди були щодо матеріальної? Навіть у нашому столітті, американські газети боялися друкувати статті про перший успішний політ братів Райт у Кітті Хок. Хіба ж усі попередні спроби польоту не провалилися? Хіба ж літак професора Ленглі не пішов на дно ріки Потомак? Хіба ж неправда, що найкращі математичні уми довели, що людина ніколи не зможе літати? Хіба люди не казали, що Бог зберіг цей привілей лише для птахів? Не пройшло і тридцяти років, як завоювання повітряного простору перестало бути новиною і авіаподорожі пішли повним ходом.

Але у більшості сфер наше покоління стало свідком повного звільнення нашого мислення. Покажіть будь-якому портовому вантажнику недільний додаток до газети, в якому описана пропозиція дослідити місяць за допомогою ракети і він скаже: «Б'юся об заклад, вони це зроблять, і може навіть незабаром». Хіба наша доба не характеризується легкістю, з якою ми відкидаємо старі ідеї та приймаємо нові, і повною готовністю відкинути теорії чи технічні пристрої які більше не працюють заради чогось нового?

Ми мусили запитати себе, чому таку ж саму готовність змінити свою точку зору ми не застосовуємо до своїх людських проблем. У нас були труднощі в особистих стосунках, ми не вміли контролювати свою емоційну природу, ми були схильні до нещасності і депресії, не могли заробляти на життя, мали відчуття непотрібності, були наповнені страхом, були нещасними, здавалося, ми не могли реально допомогти іншим людям. Хіба ж не було основне вирішення цих проблем важливішим ніж перегляд фільму про польоти до місяця? Звичайно ж було.

Коли ми побачили, як інші люди вирішують свої проблеми простим покладанням на Духа Всесвіту, то нам довелося відкинути сумнів у силу Бога. Наші ідеї не працювали. Але ідея Бога працювала.

Майже дитяча віра братів Райт у те, що вони зможуть побудувати машину, яка буде літати, була головною рушійною силою їх успіху. Без цього нічого б не було. Ми, агностики і атеїсти, дотримувалися думки, що самодостатність вирішить всі наші

проблеми. Коли інші люди показували нам, що для них працювала «Бого-достатність», ми почали почувати себе як ті, хто наполягав, що Райти ніколи не полетять.

Логіка — велика річ. Вона подобалася і все ще подобається нам. Ми не випадково наділені здатністю мислити, перевіряти наявність своїх почуттів і робити висновки. Це одна з чудових ознак людини. Нас, схильних до агностицизму, не приваблює пропозиція безрозсудливих підходу і тлумачення. Отже, ми щиро прагнемо розповісти, чому ми вважаємо свою теперішню віру обгрунтованою, чому думаємо, що більш розсудливим і логічним було б вірити, ніж не вірити, чому ми говоримо, що колишнє мислення було нестійким і незрілим, коли ми здіймали в сумніві руки і казали: «Ми не знаємо».

Коли ж ми стали алкоголіками, розбиті кризою до якої ми самі себе довели, то нам далі нікуди було відкладати, чи ухилитися; ми мусили безстрашно розглянути пропозицію: або Бог — все, або, інакше, Він — ніщо. Бог або є, або Його немає. Яким мав бути наш вибір?

Саме тут ми безпосередньо зіткнулися з питанням віри. Ми ніяк не могли уникнути його. Дехто з нас вже далеко зайшов по Мосту Розуму до жаданого берега віри. Обриси і обіцянки Нової Землі освітили стомлені очі і підняли ослаблений дух. Дружні руки простягнулися у привітанні. Ми були вдячні, що Розум привів нас аж сюди. Але ми так і не змогли ступити на берег. Можливо ми занадто сильно покладалися на Розум, цю останню милью, і нам не подобалося втрачати цю підтримку.

Це було цілком природно, але давайте подумаймо уважніше. Хоча ми не знали цього, чи не деяка віра привела нас туди, де ми стояли? Бо хіба ж ми не вірили у свою власну розсудливість? Хіба ми не були впевнені у нашій здатності мислити? Що це було, як не певний вид віри? Так, ми були вірні, сліпо вірні Богові Розуму. Отже, так чи інакше ми виявили, що віра була увесь час!

Також виявилось, що ми були поклонниками. Це приводило до стану своєрідного тремтіння у нас! Хіба ми по-різному не поклонялися людям, почуттям, речам, грошам і самим собі? А також, хіба ми не надихалися, благоговійно спостерігаючи за-

хід сонця, море або квітку? Хто з нас не любив чогось або когось? Що спільного мають ці почуття, захоплення і поклоніння з чистим розумом? Нарешті ми зрозуміли, що мало або й зовсім нічого. Хіба ці речі не були тканиною, з якої було побудоване наше життя? Хіба ці почуття, зрештою, не були визначальними для нашого існування? Не можна сказати, що ми були нездатні до віри, любові чи поклоніння. Ми жили вірою у тій чи іншій формі, і майже тільки нею.

Уявіть собі життя без віри! Якби залишився тільки чистий розум, то не було б життя. Але ми вірили в життя, насправді вірили. По відношенню до життя, ми не могли застосувати докази в такому розумінні, як ви можете їх застосувати, доводячи, що пряма лінія є найкоротшою відстанню між двома точками, але це було так. Чи могли ми і далі казати, що все це лише маса електронів, створених з нічого, які не означають нічого і несуться у небуття? Звичайно ж не могли. Самі електрони здавалися набагато розумнішими за це. Принаймні, так сказав хімік.

Отже, ми побачили, що розум — це не все. Він також не є повністю надійним у тому плані, як ми користуємося ним, хоч він і є породженням наших найкращих умів. А як відносно тих, хто доводив, що людина ніколи не зможе літати?

Однак, ми спостерігали інший вид польоту, духовне звільнення від цього світу, людей, які піднялись над своїми проблемами. Вони казали, що Бог зробив це можливим, а ми лише посміхалися. Ми бачили духовне звільнення, але нам подобалося розповідати собі, що це була неправда.

Насправді, ми обманювали себе, адже глибоко в кожному чоловікові, жінці та дитині закладена фундаментальна ідея Бога. Вона може бути затьмарена лихом, пишністю, поклонінням іншим речам, але так чи інакше вона там існує. Бо віра в Силу, вищу за нас, і дивовижні прояви цієї сили в людському житті — це факти такі ж давні, як і сама людина.

Врешті-решт ми побачили, що віра в якогось Бога була частиною нашої сутності, так само, як наші почуття до друга. Іноді нам доводилось безстрашно шукати Його, але Він таки був. Він був такою ж реальністю, як і ми. І ми знайшли цю Велику Реальність глибоко всередині нас. У кінцевому результаті саме

тільки там Його й можна було б знайти. Так було з нами.

Ми можемо лише трохи підготувати шлях. Якщо наше свідчення допоможе усунути упередження, дасть вам змогу чесно задуматися, заохотить вас до старанного внутрішнього пошуку, тоді, якщо ви бажаєте, то можете приєднатися до нас на Широкому Шляху. З таким ставленням ви не зможете зазнати невдачі. У вас напевно з'явиться усвідомлення свого переконання.

У цій книзі ви прочитаєте про досвід чоловіка, який думав, що він був атеїстом. Його історія така цікава, що слід дещо розповісти зараз. Зміна його поглядів була драматичною, переконливою і зворушливою.

Наш приятель був сином пастора. Він збунтувався проти того, що, на його думку, він мав надто багато релігійного виховання. Довгий час після цього його переслідували проблеми і розчарування. Крах бізнесу, божевілля, смертельна хвороба, самогубство — ці нещастя з близькими у сім'ї озлоблювали і пригнічували його. Післявоєнне розчарування, посилення алкоголізму, загроза розумового і фізичного краху привели його до порогу самознищення.

Одного вечора, коли він лежав у лікарні, до нього підійшов алкоголік, який зазнав духовного переживання. Наш друг спалахнув гнівом та з гіркотою вигукнув: «Якщо Бог є, то Він, напевно, нічого не зробив для мене!» Але згодом, залишившись сам у своїй палаті, він задав собі це запитання: «Чи можливо, що усі релігійні люди, котрих я знаю, помиляються?» Роздумуючи над відповіддю, він відчував себе як у пеклі. Тоді, як блискавка, з'явилася могутня думка. Вона витіснила усе інше:

«Хто ти такий, щоб казати, що Бога немає?»

Цей чоловік розповідає, що скотився з ліжка і опинився на колінах. За кілька секунд він переповнився переконанням щодо Присутності Бога. Воно накривало і заповнювало його з невідворотністю і величчю могутнього припливу під час повені. Бар'єри, які він будував роками, були знесені. Він стояв у Присутності Безмежної Сили і Любові. Він ступив з мосту на берег. Вперше він переживав свідому дружбу зі своїм Творцем.

Так наріжний камінь нашого друга був поставлений на своє місце. Жодна подальша зміна не зрушила його. Алкогольна

проблема у нього була усунута. Тієї ж ночі, багато років назад, вона зникла. За винятком кількох коротких моментів спокуси, думка про пиття ніколи не поверталася; і в такі моменти у ньому піднімалася величезна відраза. Здавалося, він би не зміг випити, навіть якби й захотів. Бог повернув йому здоровий розум.

Що це, як не чудо зцілення? Однак його складові прості. Обставини викликали у нього бажання повірити. Він покійно віддав себе своєму Творцеві — тоді він узнав.

Саме так Бог привернув усіх нас до здорового розуму. Для цього чоловіка відкриття було раптовим. Для декого з нас це відбувається повільніше. Але Він прийшов до всіх, хто щиро шукав Його.

Коли ми наблизилися до Нього, Він розкрив себе нам!